

وقایع افغانستان از 2001 تا 2014 میلادی

(بخش 69)

امضای توافقنامه استراتژیک میان هند و افغانستان

آنچه در این میان، بیش از پیش موجبات کین توزی و نگرانی مقام های پاکستانی را فراهم آورد، سفر حامد کرزی رییس جمهور افغانستان به هند و امضای توافقنامه استراتژیک میان دو کشور بود که در ماه میزان سال 1390 خورشیدی صورت پذیرفت. در متن توافقنامه، موضوعاتی از قبیل مبارزه مشترک علیه تروریسم و افراط گرایی، جرایم سازمان یافته، قاچاق مواد مخدر، انسداد پول در بانکهایی که قاچاقبران سرمایه گذاری میکنند، و نیز، همکاریهای درازمدت در بخشهای معارف، صحت، ساختمانی، زراعت و غیره گنجانیده شده بود. پاکستان بعنوان رژیم طماع و کشور همسایه افغانستان، هیچگاه نخواسته و نمیخواهد افغانستان با هند روابط صمیمانه داشته باشد.

در حالیکه کشور هند، بخاطر رقابتی که با حکومت پاکستان دارد، میتواند کمکهای مؤثری برای افغانستان انجام دهد. چنانکه آن کشور در دهه اول دوهزار و یک (پس از سقوط امارت طالبان)، پروژه های مفیدی را در افغانستان روی دست گرفته و قرار آمار منتشر شده، از سال 2001 تا 2011 میلادی، مجموعاً مبلغ دوملیارد دالر در جهت بسر رسانیدن پروژه های راه سازی، کلینک سازی، معارف و غیره در افغانستان بمصرف رسانیده است

چون از یکطرف هندوستان یک کشور بزرگ و رو به رشد در منطقه است و از سوی دیگر، نظامیان پاکستانی با آن در تخصیص شدید قرار داشته و با تمام قوا تلاش داشتند و دارند تا از نزدیکی سیاسی - اقتصادی و فرهنگی دو مملکت (هند و افغانستان) جلوگیری بعمل آورند و نیز، بخاطر آنکه نقش هندوستان در روند دو باره سازی و آینده افغانستان و سایر کشورهای منطقه بسیار مهم است، بنابراین، بیجا نخواهد بود هرگاه متن کامل موافقتنامه همکاری استراتژیک میان افغانستان و هندوستان را در اینجا درج نمایم:

" پس از مقدمه ی معمول :

اصول عمومی

1- این موافقت نامه، روابط چند وجهی میان دو کشور را بر مبنای تفاهم و اعتماد بلند مدت متقابل میان طرفین، هم در حیطه دو جانبه و هم در عرصه ی بین المللی، به سطوح عالی تر ارتقا میدهد.

2- همکاری استراتژیک میان طرفین بر اصول حاکمیت، برابری، تمامیت ارضی دول، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر، احترام و منافع متقابل بنیان گذاشته شده است .

3- همکاری استراتژیک میان طرفین، علیه هیچ دولت دیگر و یا گروهی از دولت ها نیست

همکاریهای سیاسی و امنیتی :

1- طرفین در رابطه به تعامل در همکاریهای نزدیک سیاسی و در این ارتباط، ایجاد میکانیزم برای مشورت های منظم دوجانبه در عرصه های سیاسی و روابط خارجی موافقت مینمایند. مشورت های سیاسی را وزارت های امور خارجه ی دو کشور رهبری کرده و حد اقل سالی یکبار شامل مذاکرات در سطح سران میگردد.

2- طرفین موافقت مینمایند تا در سازمان ملل متحد و سایر مجامع بین المللی، منطقه ای و چند جانبه با یکدیگر مشوره و همکاری کنند. این همکاری ها به هدف تأثیر گذاری بر اتخاذ تصمیم در این مجامع

در راستای منافع دوکشور خواهد بود. همکاری در سازمان ملل متحد و مجامع چند جانبه موارد ذیل را شامل می‌گردد:

(الف) ابتکارات مشترک در مورد مسایل کلیدی منطقه ای و بین المللی

(ب) حمایت از اصلاحات و گسترده شدن شورای امنیت ملل متحد به شمول کسب کرسی دایم برای هند در شورای امنیت.

3- طرفین موافقت مینمایند تا گفت و گوهای استراتژیک را به منظور ایجاد یک چهارچوب برای همکاری در عرصه ی امنیت ملی به راه اندازند. این گفت و گو ها توسط مشاوران امنیت ملی دو کشور رهبری می‌گردد و شامل مشورت های منظم و تشریک مساعی به هدف تقویت صلح و امنیت منطقی می‌شود.

4- همکاریهای امنیتی بین طرفین به هدف تقویت تلاش های مشترک و جداگانه در مبارزه علیه تروریسم بین المللی، جرایم سازمان یافته، قاچاق مواد مخدر، پول شویی و دیگر جرایم صورت می‌گیرد.

5- هند براساس تفاهم متقابل، موافق به همکاری در زمینه های آموزشی، تجهیزاتی و برنامه های ارتقای ظرفیت نیرو های ملی امنیت افغانستان میباشد.

همکاریهای اقتصادی و تجارتي:

طرفین به تقویت و توسعه ی همکاری در بخش های تجارتي، اقتصادی، علمی و تکنالوجیک متعهد بوده و همچنین با نگاه به تجارت و اقتصاد در حال گسترش، به تقویت همکاری میان سایر ارگانهایی که از بخش های تجارتي و صنعتی نمایندگی میکنند، متعهد میباشند.

2- طرفین به منظور انکشاف پایدار افغانستان و گسترش وابستگی های متقابل اقتصادی میان دو کشور، تعهد مینمایند تا در تعمیق و تنوع بخشیدن به همکاری های خود در ساحاتی چون زراعت، انکشاف دهات، استخراج معادن، صنعت، انرژی، تکنالوجی معلوماتی، ارتباطات، ترانسپورت، بشمول هوانوردی ملکی و سایر عرصه هایی که ممکن است، طرفین روی آن توافق داشته باشند، اقدام نمایند.

3- طرفین موافقت مینمایند تا گامهای موثری را برای ایجاد فضای مساعد جهت ارتقای تجارت و سرمایه‌گذاری ایجاد کنند. این گام‌ها میتواند شامل موارد ذیل باشد:

الف) افزایش حمایت از سرمایه‌گذاری:

ب) ساده‌سازی امور گمرکات و سایر طرزالعمل‌های مربوطه، افزایش تلاش در رفع موانع غیر تعرفه‌ای و کاهش تدریجی موانع تعرفه‌ای.

ج) همکاری در جهت ایجاد خدمات حمل و نقل هوایی به منظور تشویق روابط تجاری.

د) همکاری در عرصه‌های بانکداری و مالی و بهبود تسهیلات بیمه و قروض

ه) افزایش همکاری و هماهنگی در نهاد‌های بین‌المللی تجاری، اقتصادی و مالی

4) طرفین در یک چشم‌انداز بلندمدت، میکانیزم‌های موثری را برای دستیابی به توسعه‌ی پایدار تجارت و روابط اقتصادی دو جانبه ایجاد خواهند نمود تا تعامل میان نهاد‌های افغانی و هندی تأمین شود. اقدامات مشخص شامل موارد ذیل خواهد بود:

الف) تشویق تماسهای منطوقی/ولایتی در دو کشور به منظور گسترش تجارت، اقتصاد و همکاری‌های فرهنگی.

ب) تفویض صلاحیت به نهاد‌های ذی‌ربط دو کشور به منظور تلاش مشترک برای یافتن امکانات جهت نظم‌دهی به تجارت منطوقی در همکاری با دول ثالث.

ج) ارتقای بیشتر کیفیت امتعه و توان رقابت بین‌المللی کالا‌های دو کشور به وسیله افزایش همکاری میان مؤسسات تضمین کیفیت و استندردسازی و استفاده از تکنالوجی‌های معاصر.

د) تشویق همکاریهای وسیع‌تر میان اتاق‌های تجارت و صنایع دو کشور.

5- طرفین با درک این‌که همکاریهای اقتصادی منطوقی یک امر حیاتی در تأمین رفاه اقتصادی آینده هر ملت محسوب میشود، موافقت مینمایند تا هم‌به‌صورت دو جانبه و هم‌از طریق سازمان‌های منطوقی به منظور ارتقای همکاری‌های اقتصادی منطوقی با یکدیگر همیاری نمایند. همکاری‌های اقتصادی منطوقی باید:

الف) به ظهور افغانستان به مثابه محراق تجارت، ترانسپورت و انتقال انرژی که وصل کننده ی آسیای مرکزی و جنوبی است و روابط آزاد و نامحدود ترانسپورتی و ترانزیتی را میسر میسازد، منتج شود.

ب) برانکشاف پروژه های زیر بنایی منطقوی تمرکز نماید

ج) تأمین پیوند و ادغام اقتصاد افغانستان را با اقتصاد جنوب آسیا و اقتصاد جهانی از طریق گشایش بازارها برای امتعه تولیدی افغانستان و هند، به توجه به منافع متقابل، تسهیل نماید

د) همکاریهای منطقوی را در چهارچوب سازمان سارک که هردو کشور عضویت آنرا دارند، تقویت ببخشند.

آموزش و ظرفیت سازی :

1-کشورهند به منظور تأمین انکشاف دراز مدت و پایدار افغانستان و بر حسب کمک های سخاوتمندانه ی موجوده، خود را متعهد میداند تا کمکهای خود را در انکشاف و ظرفیت سازی در افغانستان ادامه دهد.

الف) این کمکها بر علاوه ی سایر عرصه ها و با انعکاس اولویت های افغانستان، در ساحات زراعتی، معادن و صحت متمرکز خواهد بود

ب) کشورهند همچنین خود را در توسعه ی بیشتر پروژه های انکشافی کوچک در ساحات دور افتاده و ساحات روستایی متعهد میداند.

2- طرفین موافقت نمودند تا روابط نهادین میان حکومت های شان را از طریق تشویق همکاری میان وزارتها و ارگانهای طرفین ایجاد نمایند. جانب هند تجارب سیستم های نهادی، اداری، سیاسی و اقتصادی خویش را بمتابه مرجعی که افغانستان میتواند مطالعه کرده و از آن در روشنی نیازها و واقعیت های خویش بهره بگیرد، ارایه خواهد کرد.

3- جانب هند در چهارچوب برنامه بوردسیه های سالانه برای افغانستان که خیلی موفقانه پیش رفته و بر مبنای استراتژی وسیع حمایت از تحصیلات عالی در افغانستان استوار است، گسترش تعلیمات و فرصت های آموزشی در هند را از طریق بورس های (آی سی سی آر) و (آی تی ای سی) و برنامه های هزینه شده ی چند جانبه، تداوم خواهد بخشید.

الف) به منظور رفع نیازمندی های افغانستان، هندوستان، راه های ممکن را جهت توسعه برنامه های تحصیلی در مؤسسات تحصیلات عالی آن کشور در بخش های طبابت، انجیری و اداره، جست و جو خواهند نمود.

4- هند در چهارچوب حمایت از ظرفیت سازی در حکومت افغانستان، به فراهم سازی برنامه های آموزشی، تخریکی و سایر حمایت های ظرفیت سازی در بخش های مختلف حکومت، به شمول قوای اجراییه، قضاییه و مقننه ادامه خواهد داد.

5- هند در پاسخ به نیاز افغانستان به تقویت حکومت و اداره در سطوح ملی و فراملی، تجارب خویش را در عرصه ی حکومت داری در سطح ملی، ایالتی، ولسوالی و ادارات محلی و همچنین کمک تخریکی برای ایجاد سیستم دایمی و مسلکی خدمات ملکی که با واقعیت های افغانستان متناسب باشد، ارایه مینماید.

عرصه های اجتماعی، فرهنگی، جامعه مدنی و ارتباطات مردم با مردم:

به ادامه ی تلاش ها در راستای گسترش بیشتر روابط موجود میان مردمان دو کشور، طرفین در نظر دارند تا تعامل و تبادلۀ میان پارلمانها، رسانه ها، زنان، جوانان، ساحات ورزشی، علمی، فرهنگی و شخصیت های فکری و دینی را بیشتر توسعه دهند.

2- طرفین از طریق بنیاد هند - افغانستان، با تمرکز بیشتر روی هنر، ادبیات، شعر و غیره، رشد روابط اجتماعی و فرهنگی را جست و جو نموده و شناسایی دست آوردها و میراث فرهنگی میان جانبین را گسترش میدهند.

3- طرفین مبادله ی بیشتر میان سازمان های رسانه ای را در چوکات فعالیت رسانه ای آزاد و مستقل، در کشور های خویش تشویق و ارتقا میبخشند.

4- طرفین برای اعتلای جایگاه زنان و حقوق و تعلیمات آنها و همچنین برای بهبود وضعیت اقشار فقیر و ضعیف تر در جوارشان، فعالیت خواهند کرد.

5- طرفین برای تشویق و گسترش تعامل و آمد و شد قانونی میان مردمان دو کشور، موافقت مینمایند تا قواعد و مقررات سفر برای اتباع دو کشور را آسان نمایند. طرفین قصد دارند تا :

الف) مبادلات توریستی و همکاری میان سازمان های توریستی در دو کشور را ارتقا دهند.

ب) موافقت نامه های خواهد خواندگی میان شهر ها، ولایات، ایالات دو کشور را تشویق نمایند

6- طرفین برای تسهیل قضایای حقوقی که اتباع یک کشور در کشور دیگر در آن درگیر میباشند، تلاش خواهند کرد تا به توافقاتی مبنی بر همکاری حقوقی متقابل در موضوعات مدنی و جزایی دست یابند.

7- جهت رشد روابط میان جوامع مدنی به ویژه فراهم آوری زمینه تبادلات فکری بین دو کشور، طرفین قصد تأسیس " میز مدور افغانستان - هند " که مرکب از شخصیت های برجسته به نمایندگی از عرصه های مختلف باشند را دارند.

8- طرفین موافقت مینمایند تا همکاری و مبادله در ساحه ی ورزش را ارتقا دهند.

9- طرفین موافقت میکنند تا از تجارب یکدیگر درخصوص ارزشها و نهاد های دموکراسی که در بر دارنده ی مشارکت، توزیع و تفویض قدرت، روابط میان مرکز و ولایات / ایالات، اصلاحات سیستم های انتخاباتی و غیره میباشد، بیاموزند و این تجارب را میان یکدیگر به اشتراک بگذارند.

10- طرفین موافقت مینمایند تا مبادلات میان پارلمانی بین دو کشور را از طریق سازماندهی دیدارهای هیات های پارلمانی و برقرار گروه های دوستی پارلمانی در دو کشور ایجاد نمایند.

چگونگی اجرای موافقت نامه :

این همکاری استراتژیک در چهارچوب یک شورای همکاری که توسط وزرای خارجه دو کشور رهبری میشود، تطبیق و اجرا خواهد شد. این شورا سالانه تشکیل جلسه خواهد داد.

2- این شورا مرکب از گروه های کاری مشترک جداگانه در خصوص مشورت های سیاسی و امنیتی ، همکاری های تجاری و اقتصادی، آموزش و ارتقای ظرفیت و مسایل اجتماعی، فرهنگی و جامعه مدنی است که شامل نمایندگان عالی رتبه مقامات وزارت های مربوط میشود.

3- به محض ایجاد میکانیزم های موجود، گفت و گو میان طرفین در شورای مذکور مدغم خواهند شد.

نتیجه : جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری هند، با تأکید مجدد بر یکی از مواد اساسی و ماندگار معاهده ی دوستی میان حکومت هند و حکومت شاهی وقت افغانستان، مؤرخ 14 جدی 1328 (4 جنوری 1950) که چنین مشعر است : " صلح و دوستی جاوید میان دو حکومت که برای حفظ و بسط روابط قلبی موجود میان مردمان کشورشان خواهند کوشید، میبایست تحقق یابد" ، در راستای این همکاری به پیش میروند.

این موافقتنامه بتاريخ 13 میزان 1390 (4 اکتوبر 2011) در دو نسخه اصلی که هر یک به زبان های هندی، پشتو، دری و انگلیسی میباشد، در دهلی جدید به امضا رسید.

صدراعظم جمهوری هند

رییس جمهوری افغانستان

"

(ادامه دارد)